

II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Képzési szint	BSc	Tagozat	Nappali/Levelező	Tanév/félév 1.	2024/2025
---------------	-----	---------	------------------	-------------------	-----------

Tantárgyleírás

A tantárgy címe	Pszichológia (általános)
Tanszék	Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatási Intézményvezetés Tanszék
Képzési program	012 Óvodapedagógia
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	A tantárgy típusa: kötelező Kreditek száma: 3 Előadások: 24 óra. Szemináriumok / gyakorlati órák: 12 óra. Laboratóriumi munka: - Önálló munka: 54 óra.
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Dr. Berghauer-Olasz Emőke PhD docens, Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatás-és Intézményvezetés Tanszék berghauer.olasz.emoke@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei	A Pszichológia (általános) kurzust komplex integrált oktatási diszciplínának tekintjük, amely a filozófia, társadalomtudomány és természettudományok rendszeréhez kapcsolódik.
A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei	A Pszichológia (általános) tantárgy a leendő pedagógusok szakmai tevékenységének pszichológiai felkészítését támogatja. A pszichológiai általános ismeretek, a megismerő folyamatok, a személyiség koncepciójával kapcsolatos elméletek segítik a leendő pedagógus kognitív és szakmai orientációjának fejlődését, emellett olyan szakmai kompetenciarendszer kialakításában fejt ki hatását, amely biztosítja a pedagógiai tevékenységek hatékony elvégzését. <i>A tantárgy célja megismertetni a hallgatókkal a psziché működésének törvényszerűségeit, a személyiség rejtelmességét, valamint a megismerési folyamatok mögött megbúvó érdekfeszítő mozzanatokat.</i> <i>A tantárgy feladatai:</i> 1) ismertetni az alapvető pszichológiai elméleteket, a megismerő folyamatok mechanizmusait, szabályszerűségeit; 2) segíteni az általános pszichológiai ismeretek, személyiséggel kapcsolatos koncepciók, képességek és készségek rendszerezését; 3) bemutatni az emberi viselkedés törvényszerűségeit és sajátosságait, különös tekintettel az életkorokhoz kapcsolódó mérföldköveket.

Az oktatási program követelményeinek megfelelően a hallgatóknak tudnia kell:

- a pszichológia főbb ágazatait,
- a pszichológia irányzatainak lényegét;
- a megismerő folyamatok sajátosságait,
- a személyiséggel kapcsolatos nevezetes koncepciókat, a motiváció és szükséglet hierarchia sajátosságait;

képesnek kell lennie:

- felismerni és megfogalmazni a jellegzetes pszichológiai problémákat, pszichológiai-pedagógiai aspektusból elemzeni az iskolai helyzeteket, szituációkat, felidézni az elméleti téziseket;
- értelmezni a személyiség viselkedéssel kapcsolatos elméleteit
- értékelni a pszichológiai ismeretek gyakorlati jelentőségét; szakmai tevékenységekben és az interperszonális interakció megszervezésében alkalmazni a megszerzett ismereteket és készségeket;

Kompetenciák

Integrált kompetencia: Képes komplex, szakosodott feladatok és gyakorlati problémák megoldására az óvodapedagógia területén, a korai és óvodáskorú gyermekek fejlődésének, oktatásának és nevelésének elősegítése érdekében. Ez magában foglalja a pszichológiai-pedagógiai elméletek és a szakmai óvodai nevelési módszerek alkalmazását, amelyek összetettsége és a körülmények bizonytalansága jellemzi.

Általános kompetenciák:

ÁK-2: Képesség a társadalom erkölcsi, kulturális és tudományos értékeinek megőrzésére és gyarapítására, az adott szakterület fejlődésének történetének és törvényszerűségeinek megértése alapján, valamint a természet és a társadalom általános ismeretrendszeréhez való kapcsolódásának és a társadalom, a technika és a technológiák fejlődésének figyelembevételével. Továbbá, a különböző mozgásformák alkalmazása az aktív pihenés és az egészséges életmód érdekében.

ÁK -3: Képesség absztrakt gondolkodásra, elemzésre és szintézisre.

ÁK -5: Képesség a végzett munka minőségének értékelésére és biztosítására.

ÁK -6: Képesség az interperszonális együttműködésre.

ÁK -7: Képesség a tanulásra és a modern ismeretek elsajátítására.

ÁK -8: Képesség az ismeretek gyakorlati helyzetekben történő alkalmazására.

ÁK 9: Biztonságos tevékenység végzése.

ÁK -10: Képesség döntéshozatalra és cselekvésre, a korrupció és bármilyen más etikátlan magatartás kizárásának elve alapján.

Szakmai (speciális) kompetenciák:

KS-1: Képesség az oktatási és tudományos információforrásokkal való munkára.

KS-2: Képesség a korai és óvodáskorú gyermekek alapvető személyiségjegyeinek (akarat, önállóság, kreativitás, kezdeményező-készség, viselkedési szabadság, öntudat, önértékelés, önbecsülés) fejlesztésére.

KS-3: Képesség a kíváncsiság, a megismerési motiváció és a megismerési tevékenységek fejlesztésére a korai és óvodáskorú gyermekeknél.

KS-13: Képesség a játékvezetői (alapvető), művészeti-nyelvi és művészeti-produktív (vizuális, zenei, színházi) tevékenységek szervezésére és irányítására a korai és óvodáskorú gyermekek számára.

KS-17: Képesség felelősséget vállalni a döntések meghozataláért a munka előre nem látható körülményei között.

KS-18: Képesség az oktatási információk keresésére, feldolgozására és alkalmazására a gyermekekkel és szülőkkel való munkában.

KS-19: Képesség a kommunikációs interakcióra a gyermekekkel, szülőkkel és kollégákkal.

KS-20: Képesség az önképzésre, az önfejlesztésre és az élethosszig tartó tanulásra a közismereti és szakmai felkészültség folyamatos mélyítése érdekében, az oktatás élethosszig tartó folyamattá történő átalakításával.

Tantervi tanulási eredmények:

TE-01: Az oktatási feltételek, törvényszerűségek, elvek, célok, feladatok, tartalom, szervezeti formák, módszerek és eszközök megértése és meghatározása, amelyek a gyermekek születésétől az iskolai tanulásig történő nevelésében alkalmazhatók; a korai és óvodáskorú gyermekek nevelési folyamatának tipikus jellemzőinek és sajátosságainak felismerése.

TE -02: A korai és óvodáskorú gyermekek fejlődési, oktatási és nevelési folyamatainak megértése, leírása és elemzése alapvető pszichológiai és pedagógiai fogalmak és kategóriák használatával.

TE -03: A különböző fejlettségi szintű gyermekek természetének és életkori sajátosságainak megértése, a tehetséges gyermekek fejlődési sajátosságainak ismerete, valamint a különleges oktatási szükségletekkel rendelkező gyermekek egyéni különbségeinek megértése.

TE -04: A vezető – játékos és más tevékenységi formák sajátosságainak megértése és meghatározása az óvodáskorú gyermekeknél, valamint ezek alkalmazási módjainak megismerése a korai és óvodáskorú gyermekek fejlődésében, oktatásában és nevelésében.

TE -05: Az óvodai intézmény, a család és az iskola közötti interakciók megvalósítása; a szülők bevonása az óvodai nevelési folyamatba a korai és óvodáskorú gyermekekkel.

TE 06: A pedagógiai hatások és a gyermekek által elért eredmények közötti összefüggések megállapítása.

TE -10: Az intervenciók programok ismerete, valamint annak lehetőségeinek megértése a különleges oktatási szükségletekkel rendelkező gyermekekkel való további munkában.

TE -11: Az iskolai zaklatás (bullying) jeleinek ismerete; a megelőzési és ellensúlyozási módszerek alkalmazásának képessége.

TE -12: A nevelési folyamat teljességének megtervezése, figyelembe véve annak fő törvényszerűségeit; saját tevékenységének értékelése, mint a pedagógiai munka alanya.

TE -13: Az oktatási folyamat minőségirányításának megvalósítása, a pszichológiai-pedagógiai elvek figyelembevételével, az óvodai nevelés rendszerében és a családdal való együttműködés során.

TE -14: A gyermekek pszichofizikai és szociális egészségének megőrzésére és megerősítésére vonatkozó készségek elsajátítása.

TE -15: A különböző gyermektevékenységek céljainak és tartalmának meghatározása az óvodai nevelési programok és az ukrán nép kulturális-történeti tapasztalatainak, valamint az általános emberi kulturális és etikai-esztétikai értékek ismeretében.

TE -16: Pedagógiai tevékenységek megtervezése hasonló szakmák képviselőinek, szülőknek, közösségi vezetőknek stb. bevonásával, a gyermekek átfogó fejlődési feladatainak megvalósítása érdekében.

TE 17: Fejlesztő interperszonális pedagógiai kommunikáció megvalósítása óvodáskorú gyermekekkel, valamint személyiség- és társadalomorientált kommunikáció szülőkkel.

TE 18: A fejlesztő környezet, például a játékos, természeti-ökológiai, megismerési és nyelvi környezet megszervezésének technikáinak ismerete a korai és óvodáskorú gyermekek csoportjaiban.

TE -19: Az egyéni gyermekfejlődési adatok gyűjtése és elemzése.

TE 22: Az életbiztonsági feltételek betartása a korai és óvodáskorú gyermekek nevelése és oktatása során, biztosítva a gyermekek fizikai és mentális jólétét a nevelési folyamat minden szakaszában.

Tartalmi modulok:

1. Modul

A PSZICHOLÓGIA TÁRGYA, FELADATA ÉS MÓDSZEREI.
A SZEMÉLYISÉG FOGALMA A PSZICHOLÓGIÁBAN.
NEVEZETES SZEMÉLYISÉGELEMÉLETEK. A MEGISMERÉSI FOLYAMATOK PSZICHOLÓGIÁJA.

1. A pszichológia fejlődése. Pszichológiai irányzatok, iskolák és fogalmak.
2. A modern pszichológia tárgya és feladata, jelentősége.
3. A személyiség fogalma a pszichológiában.
Személyiségelméletek.
4. Érzékelés és észlelés.
5. Figyelem. Emlékezet.
6. Képzelet.
7. Gondolkodás. Gondolkodás, intelligencia és kreativitás.

2. Modul

ÉRZELMI-AKARATI TÉNYEZŐK. AZ AKARATI CSELEKVÉS, AZ AKARAT SZEREPE A CSELEKVÉS SZABÁLYOZÁSÁBAN

8. Az érzelem. Érzelmi állapotok és élmények főbb fajtái.
9. Az emberi személyiség érzelmi és érzékszervi szférájának szakmai, életkori, szexuális és kóros jellemzői.
10. Akarati cselekvés. A cselekvés szabályozásának szintjei. A tudatos tevékenység. Az akarat szerepe a cselekvés szabályozásában.
11. A figyelem és a fáradtság pszichológiai értelmezése.
12. Motiváció. A. Maslow szükségletek hierachiájára vonatkozó elmélete.

A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei																								
Félévi feladat	Elérhető pontszám	Értékelés szempontjai																						
1. Modul 1. Téma. A pszichológia fejlődése. Pszichológiai irányzatok, iskolák és fogalmak. Gyakorlati munka. Kísérleti terv a pulzusszám változásának vizsgálatára.	5	A munkáért járó pontszám az alábbi követelmények betartásától függ: - A gyakorlati feladatok időben történő teljesítése; - A feladatok teljeskörű elvégzése; - A gyakorlati feladatok minőségi végrehajtása; - Az önálló munkavégzés; - Kreatív megközelítés a feladatok elvégzésében; - Kezdeményezés a tanulmányi tevékenység során.																						
1. Modul 3. Téma. A személyiség fogalma a pszichológiában. Személyiségelméletek. Gyakorlati munka. A saját viselkedés megfigyelése és rögzítése.	5	A munkáért járó pontszám az alábbi követelmények betartásától függ: - A gyakorlati feladatok időben történő teljesítése; - A feladatok teljeskörű elvégzése; - A gyakorlati feladatok minőségi végrehajtása; - Az önálló munkavégzés; - Kreatív megközelítés a feladatok elvégzésében; - Kezdeményezés a tanulmányi tevékenység során.																						
2. Modul 8. Téma. Az érzelem. Érzelmi állapotok és élmények főbb fajtái. Gyakorlati munka. Az emberi interakciók pszichológiája, a társas interakció szabályainak megfigyelése.	5	A munkáért járó pontszám az alábbi követelmények betartásától függ: - A gyakorlati feladatok időben történő teljesítése; - A feladatok teljeskörű elvégzése; - A gyakorlati feladatok minőségi végrehajtása; - Az önálló munkavégzés; - Kreatív megközelítés a feladatok elvégzésében; - Kezdeményezés a tanulmányi tevékenység során.																						
		A hallgatók tanulmányi eredményeit a tantárgyból egy moduláris-rangsorolási rendszer alapján értékelik, amely az operatív beszámolás elvén, a tudásszint, a képességek és készségek felhalmozódó értékelési rendszerén alapul; a végső pontszámok bővítésével 100 pontra. Értékelési skála: nemzeti és ECTS.																						
		<table><tr><th rowspan="2">Az összpontszám az összes tanulmányi teljesítmény alapján</th><th rowspan="2">Osztályzat az ECTS szerint</th><th colspan="2">Osztályzat a nemzeti skála alapján</th></tr><tr><th>vizsga, évfolyammunka, gyakorlat értékelése</th><th>beszámoló értékelése</th></tr><tr><td>90-100</td><td>A</td><td>jeles</td><td>5</td></tr><tr><td>82-89</td><td>B</td><td rowspan="2">jó</td><td rowspan="2">4</td></tr><tr><td>75-81</td><td>C</td></tr><tr><td colspan="4">megfelelt</td></tr></table>			Az összpontszám az összes tanulmányi teljesítmény alapján	Osztályzat az ECTS szerint	Osztályzat a nemzeti skála alapján		vizsga, évfolyammunka, gyakorlat értékelése	beszámoló értékelése	90-100	A	jeles	5	82-89	B	jó	4	75-81	C	megfelelt			
Az összpontszám az összes tanulmányi teljesítmény alapján	Osztályzat az ECTS szerint	Osztályzat a nemzeti skála alapján																						
		vizsga, évfolyammunka, gyakorlat értékelése	beszámoló értékelése																					
90-100	A	jeles	5																					
82-89	B	jó	4																					
75-81	C																							
megfelelt																								

	64-74	D	elégseges	3	
	60-63	E			
	35-59	FX	elégtelen a pótvizsga lehetőségével	2	nem felelt meg, a pótbeszámoló lehetőségével
	0-34	F	elégtelen, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével	2	nem felelt meg, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével
A hallgató tantárgyi teljesítményének értékeléséhez (maximum 100 pont) a vizsgán elért pontszámot (maximum 30 pont) hozzáadják a tanulmányi munka során szerzett pontszámhoz (maximum 70 pont): $R_{\text{ДИС}} = R_{\text{HP}} + R_{\text{AT}}$. Gyakorlati órákon nyújtott teljesítmény (szóbeli válaszok, oktatói kérdésekre adott válaszok, prezentáció) – 20 pont. Önálló munka – 15 pont. Dolgozat – 25 pont. Szóbeli vizsga – 40 pont. Összesen – 100 pont. A vizsgára azok a hallgatók bocsáthatók, akik részt vettek az előadásokon és gyakorlati órákon, teljesítették a javasolt minimális tanulmányi feladatokat, beszámoltak önálló munkájukról, prezentációt tartottak, és egy félév alatt 60 pontot gyűjtöttek. Fontos előfeltétele a vizsgára bocsátásnak az elmulasztott előadások pótlása. Az ellenőrzés általában egyéni feladatok írásbeli elvégzésével történik, amelyeket az oktató ellenőriz és értékeli. A hallgatók tanulmányi eredményeinek értékelése során a következő módszereket alkalmazzák: • szóbeli ellenőrzési módszerek: egyéni kikérdezés, frontális kikérdezés, beszélgetés; • írásbeli ellenőrzési módszerek: írásbeli tesztelés, óraterv kidolgozása; • önellenőrzési módszerek: önértékelés, önanalízis.					
A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények		Akadémiai integritás: Minden írásbeli munkát plágiumra ellenőriznek, és csak akkor tekinthetők elfogadhatónak, ha az eredeti szerzői szöveg legalább 80%-os eredetiséget mutat. Az írásbeli dolgozatok másolása tilos. A különböző teljesítmény-ellenőrzések során a mobil eszközök használata csak az oktató engedélyével megengedett. Положення про академічну доброчесність в ЗУІ Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ A tantárgy szemléltetése az órák folyamán prezentációk (ppt) formájában multimédia kivetítő segítségével valósulnak meg, magyar			

	és ukrán szerzők tankönyveinek és segédanyagainak felhasználásával. A tantárgy tantárgymódszeri ellátásához felhasználható: – az előadások jegyzetének nyomtatott és elektronikus változata; – szemléltetési anyag (ábrák, táblázatok); – multimédiás anyagok (videók, kisfilmek) – szétosztható anyag; – a tanszék, illetve a főiskola könyvtárának segédanyagai és tudományos monográfiái
A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok	Ajánlott irodalom 1. Сергій Максименко. Загальна психологія. 3-є видання. Навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2021. 272 с. 2. Тетяна Дуткевич. Загальна психологія. Теоретичний курс. Центр учбової літератури. 2021. 388 с. 3. Оксана Сергеєнкова, Олеся Столярчук, Олена Коханова, Олена Пасека. Загальна психологія. Навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2021. 296 с. 4. Оксана Сергеєнкова, Олеся Столярчук, Олена Коханова, Олена Пасека. Вікова психологія. Навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2021. 376 с. 5. Оксана Сергеєнкова, Олеся Столярчук, Олена Коханова, Олена Пасека. Педагогічна психологія. Навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2021. 168 с. 6. М.Й. Варій: Загальна психологія. Центр учбової літератури, Київ, 2009. 7. Вольнова Л.М. Загальна психологія. Методичні рекомендації для самостійної та індивідуальної роботи студентів. – К. : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2014. – 95 с. 8. О. Л. Мачушник. Загальна психологія. Тестові завдання: Навчально-методичний посібник. Житомир: ЖДУ імені Івана Франка, 2012. – 76 с.

9. О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та [ін.]: Загальна психологія : навч. посіб. / – К. : Каравела, 2012. – 464 с.
10. В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька, О. В. Темрук Загальна психологія : практикум : навч. посібник. – К. : Каравела, 2011. – 280 с.
11. О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та [ін.]: Загальна психологія: хрестоматія : навч. посібник / О – К. : Каравела, 2012. – 640 с.
12. Павелків Р. В. Загальна психологія / Р. В. Павелків. – К. : Кондор, 2009. – 576 с.
13. Т. М. Зелінська, І. М. Михайлова: Практикум із загальної психології : навч. посібник / – К. : Каравела, 2010. – 272 с.
14. Приходько Ю.О. Психологічний словник-довідник : навч. посібник / Ю. О. Приходько, В. І. Юрченко. – К. : Каравела, 2012. – 328 с.
15. Савчин М. В. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. В. Савчин. – К. : Академвидав, 2011. – 464 с. – (Альма-матер).
16. Цимбалюк І. М., Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів / І. М. Цимбалюк, О. Ю. Яницька. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.
17. R. L. Atkinson – R. C. Atkinson – E. E. Smith – D. J. Bem – S. Nolen – Hoeksema: Pszichológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2006.
18. Berghauer – Olasz E. Általános pszichológia. Módszertani segédanyag. Рекомендовано до друку Вченою радою Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці ІІ (№ 12 від 22 грудня 2021 р.), 64 р.
<https://okt.kmf.uz.ua/ppt/oktat-ppt/>
19. Zimbardo, P.: Pszichológia mindenkinek I-IV. Libri Kiadó, Budapest, 2019.

Digitális segédanyagok

https://studme.com.ua/139411035109/psihologiya/obschaya_psihologiya.htm

Кущенко І. В. Практикум з психології : навч.-метод. матеріали з дисципліни [Електронний ресурс] / І. В. Кущенко. – К. : Навч.-наук. ін-т права та психології НАВС, 2011. – 25 с. – Режим доступу : <http://do.gendocs.ru/docs/index-189098.html>

Методичні рекомендації для організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Практикум із загальної психології» (2-3 курсів) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ruh.znaimo.com.ua/index-20011.html>

Ставицька С. О. Навчальна програма з дисципліни «Загальна психологія» для слухачів спеціальності – 7.040.101. «Психологія» [Електронний ресурс] / Світлана Олексіївна Ставицька. – К. : КНУ імені Тараса Шевченка, 2008. – 18 с. – Режим доступу: http://lib.unicyb.kiev.ua/books/.psih.08_stavitska.doc

Туриніна О. Л. Навчальна програма дисципліни «Практикум із загальної психології» (для бакалаврів) [Електронний ресурс]. – К. : МАУП, 2005. – 18 с. – Режим доступу : http://library.iapm.edu.ua/metod/2280-praktuk_zag_ps.pdf